

DANIŞTAY KARARI

Danıştay Onüçüncü Daire Başkanlığından:

Esas No : 2022/116

Karar No : 2022/276

KANUN YARARINA TEMYİZ EDEN : Danıştay Başsavcılığı - ANKARA

DAVACI : Murat EZGÜ

VEKİLİ : Av. Sinan BÜYÜKŞİMŞEK

Döşeme Mah., 60081 Sok., No:4, Özen Apt., K:6, D:17
Seyhan/ADANA [16904-09870-96100] UETS

DAVALI : Çukurova Kaymakamlığı - ADANA

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Davacıya ait "Adana ili, Çukurova ilçesi, Mahfesiğmaz Mahallesi, Turgut Özal Bulvarı, No: 43/C, D:19" adresinde bulunan "Mıdık Kazbaşı Restoran" isimli iş yeri için düzenlenen 13/07/2017 tarih ve 01142650Aİ kurum sicil numaralı açık alkollü içki satış belgesinin süresinin dolmasına rağmen alkollü içki satışı yapmaya devam edildiğinden bahisle 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun'un 8. maddesinin beşinci fıkrasının (j) bendi uyarınca davacıya 5.000-TL idarî para cezası verilmesine ilişkin 07/09/2021 tarih ve 2021/4808 davalı idare işleminin iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: Adana 2. İdare Mahkemesi'nin 25/10/2021 tarih ve E:2021/1378, K:2021/1462 sayılı kararıyla; dava konusu edilen işlemin bizzat davacıya 15/09/2021 tarihinde imzası mukabilinde tebliğ edildiği, dava süresinin kamu düzeni ile ilgili olduğu, hak düşürücü nitelik taşıdığı, 2577 sayılı İdarî Yargılama Usûlü Kanunu'nda davanın süresinde açılıp açılmadığı hususunun ilk inceleme konuları arasında sayıldığı, davanın süresinde açılmadığının tespiti hâlinde esasa girilmeden süre aşımı nedeniyle davanın reddine karar verileceği, davanın süresinde açılıp açılmadığı hususunun yargılamanın her aşamasında dikkate alınması gerektiği, bu durumda, işbu davanın, dava konusu işlemin davacıya tebliğ edildiği 15/09/2021 tarihini izleyen günden itibaren onbeş gün içerisinde, en son 30/09/2021 tarihi (Perşembe günü) mesai saatinin sonuna kadar açılması gerekirken, bu süre aşılarak 13/10/2021 tarihinde açıldığı görüldüğünden esasının incelenemeyeceği sonucuna varılarak süre aşımı yönünden dava reddedilmiştir.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ VOLKAN KUYUMCU'NUN DÜŞÜNCESİ: Danıştay Başsavcılığı'nın kanun yararına temyiz isteminin kabul edilerek, İdare Mahkemesi kararının 2577 sayılı Kanun'un 51. maddesi uyarınca, hükmün hukukî sonuçlarına etkili olmamak üzere kanun yararına bozulması gerektiği düşünülmektedir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI ABDULKADİR ATALIK'IN DÜŞÜNCESİ: Davacının ortağı ve yetkilisi olduğu, Adana ili, Çukurova ilçesi, Mahfesiğmaz Mahallesi, Turgut Özal Bulvarı, No:43/C, D:19 adresinde faaliyette bulunan 'Mıdık Kazbaşı Restoran' adlı iş yerinde yapılan denetimlerde TAPDK belgesinin süresi geçmiş olmasına rağmen alkol sunumu yapıldığının tespit edildiğinden

bahisle, 4733 sayılı Kanununun 8/5-j maddesine istinaden 5.000,00-TL idari para cezası verilmesi yolundaki Çukurova Kaymakamlığı'nın 07/09/2021 tarih ve 2021/4808 sayılı işleminin iptali istemiyle açılan davada; 4733 Sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun'un 8. maddesinde, 'Bu Kanun hükümlerine göre verilen idarî yaptırım kararlarına karşı 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine göre kanun yoluna başvurulabilir. Ancak, idare mahkemesinde dava, işlemin tebliği tarihinden itibaren onbeş gün içinde açılır. İdare mahkemesinde iptal davası açılmış olması, kararın yerine getirilmesini durdurmaz.' hükmüne yer verildiği, iş bu davanın, dava konusu işlemin davacıya tebliği edildiği 15/09/2021 tarihini izleyen günden itibaren 15 gün içerisinde, yani en son 30/09/2021 tarihi (perşembe günü) mesai saatinin sonuna kadar açılması gerekirken, bu süre aşılıarak 13/10/2021 tarihinde açıldığı görüldüğünden, süre aşımı nedeniyle davanın esasının incelenme olanağı bulunmadığı gerekçesiyle 2577 sayılı İdare Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-(b) maddesi uyarınca davanın süre aşımı yönünden reddine karar veren ve kesinleşen Adana 2. İdare Mahkemesi'nin 25/10/2021 tarih ve E:2021/1378 K:2021/1462 sayılı kararının; dava konusu yaptırım tutanağında, tebliğden itibaren en geç onbeş gün içinde Sulh Ceza Mahkemesine başvurulabileceği belirtildiğinden, bu yanlış yönlendirme neticesinde kendilerinin süresi içerisinde Adana 6. Sulh Ceza Mahkemesi'ne başvurdıkları ve mahkemenin kesinleşen kararı ile davanın görev yönünden reddedildiği, idarenin yanlış yönlendirmesi neticesinde sulh ceza mahkemesinde dava açıldığı, görevsizlik kararının kesinleşmesi üzerine, süresi içinde açılan davada idare mahkemesince verilen süre ret kararının yürürlükteki hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek, davacı vekili tarafından kanun yararına temyiz edilmesinin istenilmesi üzerine konu incelendi;

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51'inci maddesinde; İdare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar ile istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlardan niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade edenlerin, ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından kanun yararına temyiz olunabileceği; temyiz isteği yerinde görüldüğü takdirde kararın, kanun yararına bozulacağı; bu bozma kararının, daha önce kesinleşmiş olan merci kararının hukuki sonuçlarını kaldırmayacağı hükmüne bağlanmış olup, buna göre, kanun yararına temyiz yoluna, ancak, "niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade eden" kararlara karşı başvurma olanağı mevcuttur.

Yine aynı Kanununun 7. maddesinin 1. fıkrasında; "Dava açma süresi, özel kanunlarında ayrı süre gösterilmeyen hallerde Danıştayda ve idare mahkemelerinde altmış ve vergi mahkemelerinde otuz gündür." kuralı, **Görevli olmayan yerlere başvurma başlıklı 9. maddesinde;** 1. Çözülmesi Danıştayın, idare ve vergi mahkemelerinin görevlerine girdiği halde, adli yargı yerlerine açılmış bulunan davaların görev noktasından reddi halinde, bu husustaki kararların kesinleşmesini izleyen günden itibaren otuz gün içinde görevli mahkemede dava açılabilir. Görevsiz yargı merciine başvurma tarihi, Danıştaya, idare ve vergi mahkemelerine başvurma tarihi olarak kabul edilir.

2. Adli yargı yerlerine açılan ve görevsizlik sebebiyle reddedilen davalarda, görevsizlik kararının kesinleşmesinden sonra birinci fıkrada yazılı otuz günlük süre geçirilmiş olsa dahi, idari dava açılması için öngörülen süre henüz dolmamış ise bu süre içinde idari dava açılabilir." kuralı yer almaktadır.

4733 Sayılı Tütün Tütün Mamulleri Ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanunun 8. maddesinde; "... Bu Kanun hükümlerine göre verilen idarî yaptırım kararlarına karşı 06/01/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine göre kanun yoluna başvurulabilir. Ancak, idare mahkemesinde dava, işlemin tebliği tarihinden itibaren onbeş gün içinde açılır. İdare mahkemesinde iptal davası açılmış olması, kararın yerine getirilmesini durdurmaz..." hükmü yer almaktadır.

Dava dilekçesi ile Adana 2. İdare Mahkemesinin E:2021/1378 sayılı dosyası ve Adana 6. Sulh Ceza Mahkemesinin E:2021/6817 D.İş sayılı dosyasının incelenmesinden; davacının ortağı ve yetkilisi olduğu iş yerinde yapılan denetim sonucunda, Çukurova Kaymakamlığı'nın 07/09/2021 tarih ve 4808 sayılı işlemi ile 4733 Sayılı Kanunun 8/5-j maddesi uyarınca davacıya para cezası verildiği, işleme ait tebliğ tutanağında bu işleme karşı 15 gün içinde Sulh Ceza Mahkemesine dava açılabileceğinin belirtildiği ve işlemin davacıya bizzat 15/09/2021 tarihinde tebliğ edilmesi üzerine, davacı vekili tarafından bu işleme karşı Adana 6. Sulh Ceza Hakimliğinin E:2021/6817 D.İş sayılı dosyasında 29/09/2021 tarihinde dava açıldığı, 04/10/2021 tarihli karar ile İdare Mahkemesinin görevli olduğundan bahisle görevsizlik kararı verildiği, 06/10/2021 tarihinde Adana 1. Sulh Ceza Hakimliğine yapılan itirazın 11/10/2021 tarih ve 2021/7571 D.İş sayılı dosyasında kesin olarak reddi üzerine, 13/10/2021 tarihinde Adana 2. İdare Mahkemesinin E:2021/1378 sayılı dosyasında dava konusu para cezasının iptali istemiyle incelemeye konu iş bu davanın açıldığı ve Mahkemenin 25/10/2021 tarih ve K:2021/1462 sayılı kararı ile; dava konusu işlemin 15/09/2021 tarihinde tebliğ edilmesine rağmen onbeş günlük dava açma süresi geçirildikten sonra 13/10/2021 tarihinde açılan davada süreaşımı bulunduğu gerekçesiyle 2577 Sayılı Kanunun 15/1-b maddesi uyarınca reddine karar verildiği anlaşılmaktadır.

4733 sayılı Kanunun 8/5-j maddesi uyarınca verilen para cezasına karşı yine aynı Kanunda dava açma süresinin onbeş olarak belirtilmesi nedeniyle özel kanun hükmü nedeniyle genel dava açma süresinin uygulanmayacağı açıktır. Ancak para cezasının tebliğine ilişkin tutanakta onbeş gün içinde sulh ceza mahkemesine dava açılabileceği yönünde ibaraye yer verildiği, bunun üzerine **Adana 6. Sulh Ceza Hakimliğinde onbeş günlük dava açma süresi içinde dava açıldığı** ve davanın görevsizlik nedeniyle reddi üzerine, 2577 Sayılı Kanunun 9. maddesinde öngörülen; çözümlenmesi Danıştayın, idare ve vergi mahkemelerinin görevlerine girdiği halde, adli yargı yerlerine açılmış bulunan davaların görev noktasından reddi halinde, bu husustaki kararların kesinleşmesini izleyen günden itibaren otuz gün içinde görevli mahkemede dava açılabileceği, görevsiz yargı merciine başvurma tarihi, Danıştaya, idare ve vergi mahkemelerine başvurma tarihi olarak kabul edileceği yolundaki hükme uygun olarak, **süresi içinde Adana 2. İdare Mahkemesinde davanın açıldığı anlaşıldığından**, davanın süre aşımı nedeniyle reddi yolundaki idare mahkemesi kararında, yürürlükteki hukuka uyarlık görülmemiştir.

Açıklanan nedenle, Adana 2. İdare Mahkemesi'nin 25/10/2021 tarih ve E:2021/1378, K:2021/1462 sayılı kararının, "**2577 sayılı İdare Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-(b) maddesi uyarınca davanın süre aşımı yönünden reddine**" ilişkin hüküm fıkrasının, yürürlükteki hukuka aykırı sonuç ifade ettiğinden, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 51'inci maddesi uyarınca, kanun yararına temyiz edilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesince, Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY:

"Adana ili, Çukurova ilçesi, Mahfesiğmaz Mahallesi, Turgut Özal Bulvarı, No:43/C, D:19" adresinde faaliyette bulunan "Mıdık Kazbaşı Restoran" isimli iş yerinde yapılan denetimde, anılan iş yerine ait açık alkollü içki satış belgesinin süresi geçmiş olmasına rağmen alkol sunumu yapıldığının tespit edildiğinden bahisle Çukurova Kaymakamlığı'nın 07/09/2021 tarih ve 2021/4808 sayılı işlemiyle 4733 sayılı Kanun'un 8. maddesinin beşinci fıkrasının (j) bendi uyarınca davacıya 5.000,00-TL idari para cezası verilmiştir.

Bunun üzerine anılan işlemin iptali istemiyle bakılan dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 51. maddesinde; "(1) İdare ve vergi mahkemeleri ile bölge idare mahkemelerinin kesin olarak verdiği kararlar ile istinaf veya temyiz incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlardan niteliği bakımından yürürlükteki hukuka aykırı bir sonucu ifade edenler, ilgili bakanlıkların göstereceği lüzum üzerine veya kendiliğinden Başsavcı tarafından kanun yararına temyiz olunabilir. (2) Temyiz isteği yerinde görüldüğü takdirde karar, kanun yararına bozulur. Bu bozma kararı daha önce kesinleşmiş olan merci kararının hukukî sonuçlarını kaldırmaz. (3) Bozma kararının bir örneği ilgili bakanlığa gönderilir ve Resmî Gazete'de yayımlanır." kuralı yer almaktadır.

Aynı Kanun'un "Dava açma süresi" başlıklı 7. maddesinde, "1. Dava açma süresi, özel kanunlarda ayrı süre gösterilmeyen hâllerde Danıştayda ve idare mahkemelerinde altmış ... gündür. 2. Bu süreler; a) İdarî uyumsuzluklarda; yazılı bildirim yapıldığı ... tarihi izleyen günden başlar. ..."; "Sürelerle ilgili genel esaslar" başlıklı 8. maddesinde, "1. Süreler, tebliğ, yayın veya ilan tarihini izleyen günden itibaren işlemeye başlar."; "Görevli olmayan yerlere başvurma" başlıklı 9. maddesinde, "1. Çözümlemesi Danıştayın, idare ve vergi mahkemelerinin görevlerine girdiği hâlde, adli yargı yerlerine açılmış bulunan davaların görev noktasından reddi hâlinde, bu husustaki kararların kesinleşmesini izleyen günden itibaren otuz gün içinde görevli mahkemede dava açılabilir. Görevsiz yargı merciine başvurma tarihi, Danıştaya, idare ve vergi mahkemelerine başvurma tarihi olarak kabul edilir. 2. Adli yargı yerlerine açılan ve görevsizlik sebebiyle

reddedilen davalarda, görevsizlik kararının kesinleşmesinden sonra birinci fıkrada yazılı otuz günlük süre geçirilmiş olsa dahi, idarî dava açılması için öngörülen süre henüz dolmamış ise bu süre içinde idarî dava açılabilir." kuralına yer verilmiş; 14. maddesinin üçüncü fıkrasının (e) bendinde, dava dilekçelerinin süre aşımı yönünden inceleneceği; aynı maddenin altıncı fıkrasında, maddede belirtilen hususların ilk incelemeyen sonra tespit edilmesi hâlinde davanın her safhasında 15. madde hükmünün uygulanacağı; ilk inceleme üzerine verilecek kararları belirleyen 15. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde ise, 14. maddenin üçüncü fıkrasının (e) bendine aykırılık görülmesi hâlinde davanın reddine karar verileceği belirtilmiştir.

4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun'un "Cezaî hükümler" başlıklı 8. maddesinin onuncu fıkrasında, "Bu Kanun hükümlerine göre verilen idarî yaptırım kararlarına karşı 06/01/1982 tarih ve 2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine göre kanun yoluna başvurulabilir. Ancak, idare mahkemesinde dava, işlemin tebliği tarihinden itibaren onbeş gün içinde açılır. ..." kuralı yer almıştır.

HUKUKÎ DEĞERLENDİRME:

4733 sayılı Kanun'un 8. maddesinde bu Kanun hükümlerine göre verilen idarî yaptırım kararlarına karşı İdare Mahkemesinde işlemin tebliğinden itibaren onbeş gün içinde dava açılabileceği kurala bağlandığından 4733 sayılı Kanuna göre verilen idarî yaptırım kararlarına karşı onbeş gün içinde İdare Mahkemesinde dava açılabileceği konusunda tereddüt bulunmamaktadır.

2577 sayılı Kanun'un 9. maddesine göre idarî işlemin iptali istemiyle idarî yargı mercilerinde dava açılmadan önce adli yargıda dava açılması hâlinde, adli yargı merciinin görevsizlik kararının kesinleşmesini izleyen günden itibaren otuz gün içinde görevli idarî yargı merciinde dava açılabilir ve görevsiz yargı merciline başvurma tarihi, idare mahkemesine başvuru tarihi olarak kabul edilir.

Dosyanın incelenmesinden, açık alkollü içki satış belgesinin süresinin dolmasına rağmen alkollü içki satışı yapmaya devam edildiğinden bahisle 4733 sayılı Kanun'un 8. maddesinin beşinci fıkrasının (j) bendi uyarınca davacıya verilen 5.000-TL idarî para cezasının 15/09/2021 tarihinde davacıya tebliğ edildiği, idarî yaptırım kararına ilişkin tutanağın "Yasal Uyarılar" başlıklı bölümünde "İşbu idarî yaptırım tutanağına karşı, kararın şahsınıza tebliğ edildiğinden itibaren en geç 15 gün içerisinde sulh ceza mahkemesi'ne bizzat veya yasal temsilciniz ya da avukatınız aracılığıyla başvurabilirsiniz. Bu süre içerisinde başvuru yapılmaması hâlinde idarî yaptırım kararı kesinleşir." ibarelerine yer verildiği, davacıya 15/09/2021 tarihinde tebliğ edilen idarî para cezasına karşı, işlemin tebliğinden 14 gün sonra davacı vekili tarafından Adana 6. Sulh Ceza Hakimliği'nin 2021/6817 D.İş sayısına kayden 29/09/2021 tarihinde itirazda bulunduğu, Adana 6. Sulh Ceza Hakimliği'nce İdare Mahkemesi'nin görevli olduğundan bahisle görevsizlik kararı verildiği, bu kararın hüküm fıkrasında gösterilen merci olan Adana 1. Sulh Ceza Hakimliği nezdinde 06/10/2021 tarihinde itiraz edildiği, yapılan itirazın Adana 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 11/10/2021 tarih ve 2021/7571 D.İş sayılı kararıyla kesin olarak reddedildiği; bunun üzerine 13/10/2021

tarihinde idarî para cezasının iptali istemiyle Adana 2. İdare Mahkemesi'nde dava açıldığı; anılan Mahkemenin 25/10/2021 tarih ve E:2021/1378, K:2021/1462 sayılı kararıyla, dava konusu işlemin davacıya tebliğ edildiği 15/09/2021 tarihini izleyen günden itibaren onbeş gün içerisinde dava açılması gerekirken, bu süre aşılıarak 13/10/2021 tarihinde açılan davanın süresinde olmadığı gerekçesiyle süre aşımı yönünden reddedildiği anlaşılmaktadır.

15/09/2021 tarihinde tebliğ edilen dava konusu idarî para cezasına karşı davacı vekili tarafından 4733 sayılı Kanun'un 8. maddesinde belirtilen onbeş gün geçmeden 29/09/2021 tarihinde Sulh Ceza Hakimliği'ne başvuruda bulunduğu, adli yargı merciince davanın görev yönünden reddine karar verilmesi ve bu karara karşı yapılan itirazın 11/10/2021 tarihinde reddedilerek kesinleşmesi sonrasında 2577 sayılı Kanun'un 9. maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddi yolundaki kararın kesinleşmesini izleyen günden itibaren otuz gün geçmeden 13/10/2021 tarihinde İdare Mahkemesi'nde açılan dava süresinde olduğundan, süre aşımı nedeniyle davanın reddine karar verilmesinde usûl hükümlerine uygunluk bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. 2577 sayılı Kanun'un 51. maddesi uyarınca Danıştay Başsavcılığı tarafından yapılan kanun yararına temyiz isteminin kabulüne,

2. Davanın süre aşımı nedeniyle reddi yolundaki temyize konu Adana 2. İdare Mahkemesi'nin 25/10/2021 tarih ve E:2021/1378, K:2021/1462 sayılı kararının, 2577 sayılı İdarî Yargılama Usûlü Kanunu'nun 51. maddesi uyarınca, **hükmün hukukî sonuçlarına etkili olmamak üzere KANUN YARARINA BOZULMASINA,**

3. Kararın birer örneğinin Çukurova Kaymakamlığı ile davacıya ve Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmesine, kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasına, 07/02/2022 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.